

Fosfaatrechten melkveehouderij: van uitstel komt mogelijk afstel

Handel varkensrechten speculatiever dan ooit

Fosfaatrechten in de melkveehouderij hebben aan betekenis verloren, nu ze pas worden ingevoerd als de fosfaatproductie van de Nederlandse veehouderij onder het fosfaatplafond is gedaald. Waarschijnlijk een jaar later dan gepland, maar dat is nog lang niet zeker. Toch is de prijs van varkensrechten niet gedaald. Voer voor speculatie.

De uitstel van fosfaatrechten in de melkveehouderij heeft vooralsnog geen dalend effect op de prijs van varkensrechten.

Van uitstel komt afstel. Dus zou je verwachten dat de prijs van varkensrechten keldert, nu de handel in fosfaatrechten met melkveehouders nog onzekerder is geworden. „Maar dat is tot op heden (25 oktober [red. EC]) niet gebeurd”, vertelt handelaar René Manders uit Lierop (N-Br.). Weliswaar krijgt hij melkveehouders aan de lijn die gekochte varkensrechten weer willen verkopen, maar dat heeft nog geen effect gehad op de prijs. Melkveeouders die varkensrechten kochten, verleesden de rechten weer aan varkenshouders aangezien ze zelf nog geen fosfaatrechten nodig hebben. Eigenlijk kan het helemaal niet, varkensrechten verkopen aan melkveeouders als fosfaatrechten. Officieel bestaan er immers nog geen fosfaatrechten. Bovendien is het niet zeker of de transactie van varkensrechten richting de melkveehouderij überhaupt wel mogelijk wordt. En nu is de invoering ook nog eens met een jaar uitgesteld, omdat de Europese Unie het creëren van een schaars goed door de overheid ziet als ongeoorloofde staatssteun. Ondanks alle vraagtekens en onzekerheid is de prijs van varkensrechten sinds de aankondiging van de invoering in juli 2015 verdubbeld. Want pluimveerechten zijn verhoudingsgewijs veel duurder en melkveeouders zijn gewend om veel geld te betalen voor productierechten, ook al zijn de fiscale voordelen tegenwoordig niet meer van toepassing. Bovendien is veel geïnvesteerd in nieuwe stallen; die ruimte moet worden benut.

Reddingsplannen

Gaan kopers er dan vanuit dat van uitstel geen afstel komt, aangezien de prijs van varkensrechten niet keldert? Staatssecretaris Van Dam zegt tot nu toe dat de fosfaatrechten alsnog worden ingevoerd in de melkveehouderij, zodra de fosfaatproductie van de veehouderij onder het fosfaatplafond is

gedaald (25 oktober [red. EC]). Voorwaarde is wel dat de melkveestapel in 2017 fosfaatproductie inlevert. Maar de inkt van de brief over uitstel was nog niet droog of de eerste berichten over uitbreiding van de productie deden alweer de ronde. De inseminatiecijfers zouden een duidelijke stijging laten zien en veehandelaren meldden importen vanuit Duitsland. Het individuele melkveebedrijf dat de voorzieningen op orde heeft en de investeringen moet terugverdienen, heeft immers maar één optie en dat is meer omzet draaien. Nu de melkprijs maand na maand flink stijgt, wordt die drang des te groter. Geen staatssecretaris die daar met het verwijt van gebrek aan solidariteit iets aan verandert. Dus dreigt er verlies van derogatie, tenzij de overheid met een aantrekkelijke regeling komt om de melkproductie extra te verminderen.

23 miljoen euro

De rekening van het mogelijke verlies van derogatie zal vooral de varkenshouderij gepresenteerd worden, aangezien deze sector over veel minder grond beschikt dan de melkveehouderij. Van Dam zinspeelde erop dat hij nog een bedrag van 23 miljoen Euro aan crisis hulp te besteden heeft, dat in andere landen gebruikt is voor extra melkvermindering. Een andere optie is dat de gezamenlijke zuivelindustrie via brancheorganisatie NZO een melkproductievermindering-regeling oplegt. Maar dat kan op bezwaren van de mededingingsautoriteiten stuiten. De SGP presenteerde een tienpuntenplan waarbij een tijdelijke fosfaatbank en het verrekenen van mestkorrel-export soelaas moeten bieden. Ook het aloude voerspoor, vergroten van de verplichte mestverwerkingspercentages en aanscherpen van de grondgebondenheidseis, worden genoemd door diverse politieke partijen en de veevoerindustrie. Van Dam

moet zijn huid duur verkopen in Brussel in plaats van zijn hoofd al bij voorbaat in de schoot te leggen, luidt de kritiek. Tot nu toe zijn er echter geen aanwijzingen dat hij de Europese Commissie op andere gedachten probeert te brengen en strijdt voor behoud van derogatie.

Klimaatafspraken Parijs

Op de achtergrond spelen ook de klimaatafspraken die in Parijs zijn gemaakt en rol. In het buitenland gaat de politieke belangenbehartiging in de veehouderij daarover. Niet over fosfaat en de vraag of het oppervlaktewater nu wel of niet door fosfaat afkomstig uit de veehouderij vervuild is of niet. De klimaatafspraken van Parijs betekenen dat elke industriële sector, ook de veehouderij, de CO₂-productie fors moet reduceren. Niet alleen in de vorm van ammoniak, maar ook in de vorm van lachgas en methaan. Zoveel reductie, dat inkrimping van de veestapel aan de orde komt. Voeg daarbij het verwijt dat ons land de melkmarkt heeft bedorven - aangezien Nederland procentueel en qua volume de snelste groeier in melkproductie is, sinds afschaffing van de quotering. Bij elkaar opgeteld betekent verlenging van de derogatie met een flinke reductie van de melkproductie voor Nederland het hoogst haalbare. Dat het mestexportvolume jaar op jaar groeit, verandert daar niets aan. Volgens SGP-fractiemedewerker en landbouwspecialist Hans Maljaars, maakt de groei van de mestexport geen enkele indruk op de Europese Commissie. Sterker nog, het wordt eerder als een bedreiging gezien vanwege veterinaire en milieutechnische risico's. Alleen de export van hoogwaardige mestkorrels naar landen met een fosfaattekort biedt soelaas, denkt Maljaars. ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl

100 procent mestverwerking

De komende jaren komt er meer nadruk te liggen op mestverwerking. Al hopen NVV en LTO dat de overheid op hun verzoek de verhoging van de verplichte mestverwerkingspercentages in 2017 met een jaar uitstelt. Als het aan de commissie verduurzaming veehouderij ligt - onder leiding van oud politicus Ed Nijpels - gaat in de nabije toekomst helemaal geen onbewerkte mest meer naar akkerbouwers. Dan is het percentage verplichte mestverwerking geen discussie meer. Dan zijn er ook geen fosfaatrechten in de melkveehouderij meer nodig, zou je denken. Varkensrechten zijn sowieso eindig. In 2018 komen ze te vervallen. De argumenten om fosfaatrechten in de melkveehouderij helemaal niet meer in te voeren wegen zwaar, nu ze niet meer kunnen

dienen om de derogatie te behouden. Als ze worden ingevoerd, dan is de kans reëel dat het tijdelijk is en zonder handelswaarde, zoals de SGP en het Netwerk Grondig, een organisatie die de belangen van extensieve melkveeouders behartigt, willen. Niemand wordt beter van de handel in rechten behalve de handelaren en de stoppers, is een breedgedragen opvatting. Al moet er wel ruimte blijven voor bedrijfsontwikkeling. Productierechtenhandelaar Manders: „Het is allemaal puur speculatief. Wie weet tovert iemand een konijn uit de hoge hoed. Maar de onduidelijkheid die nu geschapen is, zorgt voor heel veel ellende. Bedrijven die wilden stoppen, kunnen nu niet stoppen. Dat verhoogt de druk op de mestmarkt.”